

Society for Endocrinology Competentieprofiel Endocrinologie Verpleegkundige bij zorg voor volwassenen: 2e editie

Veronica Kieffer, Kate Davies¹, Christine Gibson², Morag Middleton³,
Jean Munday⁴, Shashana Shalet⁵, Lisa Shepherd⁶ en Phillip Yeoh⁷

University Hospitals of Leicester NHS Trust, Department of Diabetes and Endocrinology, Leicester Royal Infirmary,
Leicester, LE1 5WW, UK

¹Great Ormond Street Hospital for Children NHS Trust, London, UK

²Central Manchester University Hospitals NHS Foundation Trust, Manchester, UK

³NHS Grampian, Aberdeen, UK

⁴Portsmouth Hospitals NHS Trust, Portsmouth, UK

⁵Salford Royal Hospitals Foundation Trust, Salford, UK

⁶Heart of England NHS Foundation Trust, Birmingham, UK

⁷The London Clinic, London, UK

Correspondentie richten aan:
SfE Nurse Committee
Email
nurses@endocrinology.org

Samenvatting

Dit competentieprofiel is ontwikkeld door een werkgroep bestaande uit in endocrinologie gespecialiseerde verpleegkundigen, met steun van de Society of Endocrinology. Het doel van dit competentieprofiel is het verbeteren van klinische zorg die aan volwassenen met een endocriene aandoening wordt verleend.

Met het formuleren van dit competentieprofiel wordt inzichtelijk gemaakt aan welk niveau verpleegkundigen moeten voldoen zodat patiënten met een endocriene aandoening passende zorg kunnen ontvangen. Daarnaast kan worden verondersteld dat het competentieprofiel gebruikt kan worden om te werken aan de persoonlijke ontwikkeling als professionele beroepsoefenaar.

Dit is de tweede editie van het competentieprofiel Endocrinologie Verpleegkundige bij zorg voor volwassenen. Aan deze tweede editie zijn vier nieuwe competentiegebieden toegevoegd, respectievelijk goedaardige bijniertumoren, hypo- en hyperparathyreoïdie, osteoporose en polycysteus-ovariumsyndroom (PCOS). De auteurs en de Society of Endocrinology staan open voor constructieve feedback, zowel nationaal als internationaal, zodat verdere ontwikkelingen en ideeën kunnen worden verwerkt in toekomstige versies van dit competentieprofiel.

Sleutelbegrippen

- ▶ verpleegkunde
- ▶ endocrinologie
- ▶ Competentieprofiel

Endocrine Connections
(2015) 4, W1-W17

Inleiding

Een competentie wordt gedefinieerd als 'een in gedrag waarneembare combinatie van kennis, oordeelsvermogen, vaardigheden, energie, ervaring en motivatie om adequaat een taak te kunnen uitvoeren passend bij de eisen die iemands professionele verantwoordelijkheden stellen' (1). Het wordt ook gedefinieerd als 'het vermogen om te laten zien dat kennis, waarden en aangeleerde vaardigheden in de praktijk kunnen worden toegepast' (2).

Zorg voor volwassen patiënten met een endocrinologische aandoening is uiterst gespecialiseerd. De laatste jaren hebben verpleegkundigen in dit vakgebied meer taken en verantwoordelijkheden binnen de functie gekregen om zo te voorzien in de behoefte van zorg.

De commissie van verpleegkundigen van de Society for Endocrinology is van mening dat professioneel advies en ondersteuning noodzakelijk zijn voor verpleegkundigen om hun functioneren verder te ontwikkelen in dit dynamische en snel ontwikkelende domein (3).

In 2013 werd de eerste editie uitgebracht van het competentieprofiel Endocrinologie Verpleegkundige bij zorg voor volwassenen door de Society for Endocrinology (4). Nadien zijn vier nieuwe competentiegebieden - goedaardige bijniertumoren, hypo- en hyperparathyreoïdie, osteoporose en polycysteus-ovariumsyndroom - toegevoegd aan deze tweede editie. Deze competentiegebieden bouwen voort op het werk dat al gedaan is door collega's in de zorg voor kinderen met endocrinologische aandoeningen.

In de zorg voor volwassenen met een endocrinologische aandoeningen lopen de specifieke rollen van de verpleegkundigen sterk uiteen. Sommige verpleegkundigen zijn betrokken bij de zorg voor patiënten met verscheidene endocrinologische aandoeningen, terwijl andere verpleegkundigen zich focussen op één of enkele specifieke aandoening(en). Om deze reden is dit competentieprofiel opgebouwd uit diverse competentiegebieden. Op deze manier kunnen verpleegkundigen en hun (klinisch) leidinggevende de competentie(s) selecteren die aansluiten bij de functie die de verpleegkundige vervult.

Aanvullend hierop zullen ook endocrinologie verpleegkundigen werkzaam zijn in de zorg voor patiënten met een endocrinologische aandoening waarvoor in dit competentieprofiel geen competentiegebied is beschreven. Toch wordt gehoopt dat dit competentieprofiel, en de daarin vermelde competentiegebieden, deze endocrinologie verpleegkundigen helpen om competentiegebieden te ontwikkelen die relevant zijn voor hun eigen rol. In de toekomst zullen aanvullende competentiegebieden worden ontwikkeld als blijkt dat hier behoefte aan is.

Benner's concept 'Novice to Expert' (Beginner tot Expert) is in aangepaste vorm gebruikt als basis voor deze competentiegebieden (5, 6, 7). Over het algemeen wordt aangenomen dat verpleegkundigen die nieuw zijn in het specialisme binnen zes maanden het niveau van 'Competent' zullen hebben bereikt.

Een endocrinologie verpleegkundige die functioneert op 'expertniveau' heeft waarschijnlijk enkele jaren ervaring in het specialisme en zal grotendeels zelfstandig werken. Het is mogelijk dat een endocrinologie verpleegkundige functioneert op het niveau van expert binnen één specifiek competentiegebied, terwijl op één ander competentiegebied of meerdere andere competentiegebieden het niveau 'gevorderde' wordt bereikt. Zoals eerder gezegd zullen niet alle competentiegebieden van toepassing zijn op elke endocrinologie verpleegkundige.

Het competentieprofiel Endocrinologie Verpleegkundige bij zorg voor volwassenen is in deze context ontwikkeld, terwijl tegelijkertijd rekening gehouden is met andere professionele en politieke factoren zoals:

- De behoefte aan de ontwikkeling van een landelijke standaard voor endocrinologie verpleegkundigen in de zorg voor volwassenen
- De behoefte aan de mogelijkheid om kennis en kunde te kunnen toetsen in de praktijk
- De toegenomen focus op 'werkplek-leren' en persoonlijke ontwikkeling
- Toenemende verwachtingen van patiënten en diens omgeving
- De behoefte aan leiderschap in gespecialiseerde verpleegkunde
- Standaardisering van zorg zodat op basis van professionele standaarden maatwerk geleverd kan worden Modernisering van zorgverlening

De functie van endocrinologie verpleegkundige bij zorg voor volwassenen

De verpleegkundig specialist endocrinologie in de volwassenzorg moet een verpleegkundige zijn die is geregistreerd bij de Nursing and Midwifery Council (NMC) en houder is van een eerste graad. Het is de bedoeling dat de verpleegkundig specialist die de rol van 'expert' vervult, in het bezit is van een masterdiploma, of daar actief naar toe werkt. Een 'expert' dient een onafhankelijke voorschrijver te moeten zijn om autonoom te kunnen werken op dit niveau van klinische verantwoordelijkheid.

Met dit competentieprofiel wordt geprobeerd verpleegkundigen in de zorg voor volwassenen met een endocrinologische aandoening te ondersteunen om het huidige praktijkniveau te bepalen en bij te dragen aan het identificeren van persoonlijke opleiding- en ontwikkelingsbehoeften.

Progressie door de niveaus van 'beginner', 'gevorderde en/of 'expert' zal per persoon verschillend zijn. Dit is afhankelijk van context, huidig vaardigheidsniveau, functioneren en individuele doelen. Na circa vijf jaar werkervaring, en in het bezit zijn van een voltooide masteropleiding, zou een verpleegkundige het 'expert' niveau bereikt kunnen hebben in de relevante competenties.

Verpleegkundigen zouden altijd actief moeten zijn in de verdere ontwikkeling van hun beroepsuitoefening. Begin jaren 90 heeft de UK Central Council for Nursing, Midwifery and Health Visiting – tegenwoordig de Nursing and Midwifery Council (NMC) – een gedragscode (8) ontwikkeld die duidelijk beschrijft hoe alle verpleeg- en verloskundigen en zorgverleners zich voortdurend moeten inspannen om kennis, kunde en vaardigheden te bereiken, onderhouden en ontwikkelen. Dit werd herhaald in 2008 (9). Erkend wordt dat verpleegkundigen hun rol steeds verder uitbreiden en hun werkerrein uitbreiden tot voorbij de initiële registratie (10).

Hoe het competentieprofiel te gebruiken

Het competentieprofiel is gericht op kennis, kunde en interventies passend bij de werkzaamheden van verpleegkundigen in de zorg voor volwassenen met een endocrinologische aandoening. Hoewel dit competentieprofiel een op zichzelf staand document is, kan het gebruikt worden in combinatie met andere kaders, zoals lokale en/of nationale richtlijnen, gericht op kernvaardigheden en competenties in het werkveld.

Voordelen van het competentieprofiel

Het competentieprofiel biedt voordelen voor verpleegkundigen, hun werkgevers, patiënten en burgers.

Verpleegkundigen kunnen baat erbij hebben omdat het helpt om:

- Continue hoge standaarden van zorg te verlenen
- Het huidige praktijkniveau te identificeren en gestructureerd richting te geven aan verdere carrièreontwikkeling

- Nauwkeurig te kunnen bepalen van persoonlijke opleiding- en ontwikkelingsbehoeften.
- Effectiever de eigen capaciteit te realiseren
- Kansen te benutten om verpleegkundig beleid te beïnvloeden.

Werkgevers kunnen baat erbij hebben omdat het helpt als:

- Model om consistent hoge standaarden van zorg te kunnen garanderen.
- Duidelijk overzicht in de expertise en competenties van medewerkers; bij voorbeeld bij de beoordeling van risicomanagement.
- Ondersteuning in kader van organisatorische planning.

Patiënten en de maatschappij kunnen baat erbij hebben omdat het realisatie mogelijk maakt van:

- Consistent hoge standaarden van patiëntenzorg.
- Verbeterde effectiviteit van zorgverlening.
- Verbeterde toegang tot en keuze van zorg.

Het wordt verondersteld dat dit competentieprofiel een bruikbaar hulpmiddel zal kunnen zijn ter:

- Ondersteuning van functieomschrijvingen en salaris beoordelingen/onderhandelingen door doelen te bepalen in overeenstemming met lokale en nationale richtlijnen en beleid.
- Beoordeling van klinische deskundigheid op verschillende niveaus.
- Ontwikkeling van persoonlijke doelen en doelstellingen.
- Prestatiebeoordeling.

Gespecialiseerde competenties

Competentieprofiel Endocrinologie Verpleegkundige bij zorg voor volwassenen wordt weergegeven in de volgende deelcompetenties:

Competentie 1: Acromegalie.

Competentie 2: Goedaardige bijniertumoren.

Competentie 3: Syndroom van Cushing.

Competentie 4: Dynamische endocriene functietesten.

Competentie 5: Groeihormoondeficiëntie.

Competentie 6: Hypo- en hyperparathyreoïdie.

Competentie 7: Hypogonadisme.

Competentie 8: Hypopituitarisme.

Competentie 9: Osteoporose.

Competentie 10: Polycysteus-ovariumsyndroom.

Competentie 11: Corticosteroiden substitutietherapie voor aandoeningen aan de hypofyse en bijnieren.

Competentie 12: Schildklier-aandoeningen.

Competentie 13: Transitie van kinder- naar volwassenenzorg.

Competentie 1 Acromegalie.

	Gevorderde	Expert
Beginner	Gevorderde Aanvullend op beginner	Expert Aanvullend op beginner en gevorderde
Begrijpt de pathofysiologie van acromegalie inclusief manifestatie, symptomen en diagnose en is in staat dit aan de patiënt uit te leggen Heeft kennis en inzicht in de vereiste onderzoeken overeenkomstig met nationale evidence-based richtlijnen^a Is bekend met en heeft kennis van lokale GH en IGF-1 referentiewaarden Kent instelling en nationaal beleid, protocollen en gemeenschappelijke zorgrichtlijnen Kent de onderzoeks- en behandelingsmogelijkheden die toegepast kunnen worden en kan deze aan de patiënt uitleggen^a Erkent de functie van patiënten ondersteunende diensten en kan de patiënt begeleiden bij de toegang tot deze diensten Erkent de psychologische aspecten van de aandoening Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	Herkent afwijkende testresultaten en handelt adequaat^{a,b,c} Biedt aandoening-specifieke voorlichting aan de patiënt over de langetermijneffecten van de diagnose en behandeling Initieert medische behandelingen waaronder zelfinjectie technieken en monitort adequaat; licht patiënten voor over potentiële bijwerkingen en wanneer patiënten contact op moeten nemen Integreert onderzoek en evidence-based practice in de klinische zorgverlening Volgt instelling en nationaal beleid, protocollen en gemeenschappelijke zorgrichtlijnen Biedt training en ondersteuning aan collega's binnen de eerstelijnszorg Heeft kennis van actuele klinische onderzoeken en verwijzingstrajecten Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	Gebruikt biochemisch bewijsmateriaal voor ontwerp en implementatie van klinische zorgpaden, inclusief het zo nodig voorschrijven^{a,b,c} Is in staat om de effectiviteit van een behandeling te beoordelen Initieert indien nodig aanvullende biochemische en radiologische onderzoeken^a Beoordeelt financiële consequenties en effectiviteit van behandelingsopties, inclusief mogelijkheden van toegang tot financiële middelen Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie Herkent tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verhelpen Neemt verantwoordelijkheid om instellingsbeleid en nationaal beleid te integreren Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers

^aCompetentie dynamische endocriene functietesten.^bCompetentie corticosteroiden substitutietherapie voor aandoeningen aan de hypofyse en bijnielen.^cCompetentie hypopituitarisme.

Competentie 2 Goedaardige bijnier tumoren.

	Gevorderde	Expert
Beginner	Aanvullend op beginner	Aanvullend op beginner en gevorderde
• Toont inzicht te hebben in de anatomie, fysiologie en normale werking van bijnieren • Toont kennis te hebben van goedaardige bijnier tumoren, bijv. incidentalomen, feochromocytomen en syndroom van Conn • Toont basiskennis te hebben van hoe de functie van de bijnieren kan veranderen bij goedaardige bijnier tumoren • Geeft nauwkeurige uitleg over onderzoeken aan patiënten en familieleden • Is in staat onder toezicht testen uit te voeren met binnen de instelling gebruikelijke protocollen^a • Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning • Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	• Toont uitgebreide kennis over hoe goedaardige bijnier tumoren de normale werking van bijnieren kan beïnvloeden • Toont in staat te zijn aan een patiënt, na een diagnose van bijnierincidentaloom, uit te leggen dat testen noodzakelijk zijn om vast te stellen of het een functionele of niet-functionele tumor betreft • Is in staat de verschillende functietesten uit te leggen en hoe het gelijktijdig gebruik van een medicament of dieet de uitslagen kunnen beïnvloeden^a • Herkent afwijkende testresultaten en rapporteert aan senior medewerkers waar nodig • Bespreekt de noodzaak voor verder onderzoek, of initieert/wijzigd de behandeling met het multidisciplinaire team (MDT) • Biedt training en ondersteuning aan collega's binnen het bredere ziekenhuis team en de eerstelijnszorg • Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	• Ontwikkelt en leidt verpleegkundig-geleide zorg om patiënten met bijnierincidentalomen te onderzoeken • Neemt actief deel aan multidisciplinaire teambesprekingen (MDT) en geeft advies aan andere specialisten binnen het team over de juiste endocriene (functie)testen die vereist zijn^a • Initieert aanvullende noodzakelijk gebruikelijke biochemische en radiologische onderzoeken zoals overeengekomen binnen de instelling • Interpreteert de resultaten en neemt een autonome beslissing over de volgende fase van de zorg, d.w.z. initieert een zorgtraject bij goedaardige aandoeningen, of verwijst door naar passende zorg bij kwaadaardige aandoeningen • Ontwikkelt een best practice-based werkwijze door middel van leiderschap, advies en observatie • Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren, waarbij onderzoek en evidence-based practice worden geïntegreerd • Neemt verantwoordelijkheid om instellingsbeleid en nationaal beleid te integreren • Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers ten aanzien van deze competentie

^aCompetentie dynamische endocriene functietesten.

Competentie 3 Syndroom van Cushing.

	Gevorderde	Expert
	Aanvullend op beginner	Aanvullend op beginner en gevorderde
Beginner	Begrijpt de pathofysiologie van de normale hypothalamus-hypofyse-bijnier-as (HPA) en herkent afwijkingen van de norm Is in staat symptomen van Cushing te herkennen door het afnemen van de klinische voorgeschiedenis Heeft kennis en inzicht in onderzoeken en instellingafhankelijke biochemiewaarden die noodzakelijk zijn om de aandoening te diagnosticeren^a Kan de ziekte van Cushing, syndroom van Cushing en klinische Cushing in simpele bewoordingen uitleggen aan patiënten, inclusief de manifestaties en symptomen, onderzoeken en mogelijke behandelingsopties Kan de onderzoeken en het opnameschema coördineren Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	Begrijpt fout-positieve en -negatieve resultaten en initieert alternatief onderzoek^a Is in staat patiënten te monitoren in een door verpleegkundige geleide omgeving en om de effectiviteit van de behandeling te beoordelen inclusief manifestaties, symptomen en biochemische controle^{a,b,c} Ontwerpt, implementeert en evalueert regelmatig geïndividualiseerde klinische zorgpaden voor patiënten, inclusief het voorschrijven en doseren van passende medicatie Evalueert zorgverlening door evaluatie en onderzoek Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren
	Aanvullend op beginner	Aanvullend op beginner en gevorderde
	Herkent afwijkende testresultaten en handelt adequaat^{a,b,c} Toont aan inzicht te hebben in de beperkingen van onderzoeken Licht de patiënt voor over voor- en nadelen die gepaard kunnen gaan met pre- en postoperatieve medicatie^b Biedt aandoening-specifieke voorlichting aan de patiënt over de langetermijneffecten van de diagnose en behandeling Begrijpt het belang van voortdurende monitoring Heeft kennis van actuele klinische onderzoeken en verwijzingstrajecten Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie Integreert onderzoek en evidence-based practice in de klinische zorgverlening Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	

^aCompetentie dynamische endocriene functietesten.^bCompetentie corticosteroiden substitutietherapie voor aandoeningen aan de hypofyse en bijniere.^cCompetentie hypopituitarisme.

Competentie 4 Dynamische endocriene functietesten.

	Gevorderde Aanvullend op beginner	Expert Aanvullend op beginner en gevorderde
Beginner • Toont inzicht te hebben in de anatomie, fysiologie en normale werking van het endocriene systeem • Toont aan bekend te zijn met veelvoorkomende dynamisch endocrinologische functietesten en kan in eenvoudige bewoording de beredenering achter de protocollen uitleggen • Toont kennis te hebben van normale biochemische waarden • Is zich bewust van de rol en de verantwoordelijkheden met betrekking tot testen en onderzoeken • Is in staat om aan patiënt en familie de geselecteerde dynamische test uit te leggen en de beredenering achter de test uitleggen • Voert onder supervisie laag-risico testen uit conform het gebruikte protocol • Assisteert senior verpleegkundigen of artsen bij het uitvoeren van hoog-risico testen • Ondersteunt de patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning • Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	Gevorderde • Toont inzicht te hebben in de factoren die de betrouwbaarheid van een endocriene test kunnen beïnvloeden • Heeft kennis van de veiligheidsparameters van elke dynamische test en het vermogen om bij complicaties adequaat handelen • Voert veilig en vakkundig complexe tests uit onder toezicht van een ervaren senior verpleegkundige of arts • Herkent afwijkende testresultaten en handelt adequaat • Bespreekt de noodzaak voor verder onderzoek met het multidisciplinaire team (MDT) • Biedt training en ondersteuning aan collega's binnen het bredere ziekenhuissteam en de eerstelijnszorg • Integreert onderzoek en evidence-based practice in de klinische zorgverlening • Superviseert minder ervaren verpleegkundigen die testen uitvoeren • Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	• Voert veilig, deskundig en zelfstandig complexe testen uit • Heeft kennis en het vermogen om een alternatieve test te initiëren wanneer de gevraagde test gecontra-indiceerd is • Ontwikkelt en actualiseert evidence-based protocollen voor dynamische functietesten • Interpreteert resultaten en handelt adequaat indien nodig • Accepteert rechtstreekse doorverwijzingen van niet-endocriene consulenten conform instellingsafhankelijke protocollen • Biedt adviezen over alle aspecten van endocriene testen op lokaal en regionaal niveau • Evalueert zorgverlening door evaluatie en onderzoek • Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie • Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren • Neeemt verantwoordelijkheid om instellingsbeleid en nationaal beleid te integreren • Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers

Het dient duidelijk te zijn dat dit moet worden gelezen in samenhang met alle andere competenties.

Competentie 5 Groeihormoondeficiëntie.

	Gevorderde Aanvullend op beginner	Expert Aanvullend op beginner en gevorderde
Beginner Begrijpt de pathofysiologie van groeihormoondeficiëntie, inclusief de manifestaties en symptomen en diagnose en is in staat dit aan de patiënt uit te leggen Heeft kennis en inzicht in de passende onderzoeken nodig zijn^a Heeft kennis en inzicht in de vereisten bij groeihormoonsubstitutie in overeenstemming met de richtlijnen van het National Institute of Health and Care Excellence (NICE) (Nationaal instituut voor excellentie in gezondheid en zorg)^b Is op de hoogte van de referentiewaarden van de insulin-like growth factor 1 (IGF1) Is op de hoogte van het assortiment groeihormoonpennen Erkent de functie van patiënten ondersteunende diensten en kan de patiënt begeleiden bij de toegang tot deze diensten Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning	Kan garanderen dat aan de NICE-criteria voor groeihormoon substitutie wordt voldaan Heeft kennis van de contra-indicaties voor groeihormoon substitutietherapie Heeft kennis van het instellingsbeleid en de richtlijnen voor shared care Kan de patiënt de geselecteerde groeihormoonpen en de injectietechnieken demonstreren en aanleren Licht patiënten voor over groeihormoon substitutietherapie, potentiële bijwerkingen van de therapie en wanneer patiënten contact op moeten nemen Kan de patiënt adviseren over bewaring en eventuele beschikbaarheid van thuiszorg Is in staat de effecten van groeihormoon substitutietherapie te monitoren en doseringen aan te passen volgens protocole Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie Heeft kennis van actuele klinische onderzoeken en verwijzingstrajecten Biedt ondersteuning aan collega's in de eerstelijns- en tweedelijnszorg Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	Draagt bij aan besprekingen over toegang tot financiële middelen in overeenstemming met lokaal gedeelde zorgafspraken Is in staat, in overeenstemming met NICE-richtlijnen, doseringen van groeihormonen te initiëren en corrigeren, de effectiviteit te kunnen beoordelen en klinische besluiten te nemen over voortzetting van de behandeling Initieert aanvullende noodzakelijke biochemische en radiologische onderzoeken Ontwikkelt en biedt door verpleegkundigen geleide zorg in het kader van groeihormoon substitutie Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren Neemt verantwoordelijkheid om instellingsbeleid en nationaal beleid te integreren Onderhoudt verbinding met relevante ondersteuningsgroepen voor patiënten, deelt deskundigheid en werkt samen met de bredere gemeenschap Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers

^aCompetentie dynamische endocriene functietesten.^bNational Institute of Health and Care Excellence (NICE), zie www.nice.org.uk

Competentie 6 Hypo- en hyperparathyreoïdie.

Beginner	Gevorderde	Expert
Aanvullend op beginner Begrijpt de anatomie en fysiologie van de bijschildklieren te begrijpen Herkent de manifestaties en symptomen van hypo- en hyperparathyreoïdie en de invloed van calcium en vitamine D Toont kennis en inzicht te hebben in de passende onderzoeken en kan deze uitleggen aan de patiënt Is in staat de diagnose en behandelingsmogelijkheden uit te leggen aan patiënten Ondersteunt de patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en toegang aan te bieden tot meer ondersteuning waar nodig Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	Aanvullend op beginner Herkent afwijkende testresultaten en handelt adequaat Toont inzicht te hebben in de beperkingen van onderzoeken Licht patiënt voor over risico's en voordelen geassocieerd met de verschillende behandelingsopties, waaronder medische en chirurgische behandeling Biedt aandoening-specifieke voorlichting aan de patiënt over de langetermijneffecten van de diagnose en behandeling Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie Integreert onderzoek en evidence-based practice in de klinische zorgverlening Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	Aanvullend op beginner en gevorderde Kan onderzoeksresultaten interpreteren, en klinische en medicamenteuze besluiten nemen met betrekking tot de behandeling Neemt actief deel aan multidisciplinaire teambesprekingen (MDT) over behandeling van individuele patiënten Is in staat om de effectiviteit van de behandeling te beoordelen inclusief manifestaties, symptomen en biochemische controle Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren Als toepasbaar, ontwikkelt door verpleegkundigen geleide zorg Evalueert zorgverlening door evaluatie en onderzoek Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers Onderhoudt verbinding met relevante ondersteuningsgroepen voor patiënten, deelt deskundigheid en werkt samen met de bredere gemeenschap

Competentie 7 Hypogonadisme.**Beginner**

- Begrijpt de pathofysiologie van hypogonadisme inclusief manifestaties, symptomen en diagnose en kan dit aan de patiënt uitleggen
- Heeft kennis en inzicht in onderzoeken, inclusief instellingsafhankelijke biochemische waarden die noodzakelijk zijn om de aandoening te diagnosticeren^a
- Kent het voorschriftbeleid en de protocollen binnen de instelling
- Kent de behandelingsmogelijkheden die toegepast kunnen worden en kan deze aan de patiënt uitleggen

- Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning
- Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team

Gevorderde

Aanvullend op beginner

- Herkent afwijkende testresultaten en handelt adequaat^a
- Biedt aandoening-specifieke voorlichting aan de patiënt over de langetermijneffecten van de diagnose en behandeling
- Licht patiënten voor over risico's en voordelen van medische behandelingsopties, potentiële bijwerkingen en wanneer patiënten contact op moeten nemen
- Initieert medische behandelingen en monitort adequaat
- Integreert onderzoek en evidence-based practice in de klinische zorgverlening
- Heeft kennis van actuele klinische onderzoeken en verwijzingstrajecten
- Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie
- Biedt training en ondersteuning aan collega's binnen de eerstelijnszorg
- Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers

Expert

Aanvullend op beginner en gevorderde

- Voert een grondig onderzoek uit om de oorzaak van gonadale dysfunctie te identificeren en diagnosticeren
- Interpreteert onderzoeksresultaten, en is in staat klinische en medicamenteuze besluiten te nemen met betrekking tot de behandeling
- Beoordeelt de effectiviteit van de behandeling inclusief manifestaties, symptomen en biochemische respons
- Initieert aanvullende noodzakelijke biochemische en radiologische onderzoeken
- Ontwikkelt en biedt door verpleegkundigen geleide zorg
- Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie
- Evalueert zorgverlening door evaluatie en onderzoek
- Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren
- Neemt verantwoordelijkheid om instellingsbeleid en nationaal beleid te integreren
- Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers

^aCompetentie dynamische endocriene functietesten.

Competentie 8 Hypopituitarisme.

Beginner	Gevorderde	Expert
Aanvullend op beginner Begrijpt de anatomie en fysiologie van de hypofyse en de aandoeningen die hypopituitarisme kunnen veroorzaken Kan hypopituitarisme en de noodzaak van hormoonsubstitutie therapieën aan patiënten uitleggen, in duidelijke en simpele bewoordingen Heeft kennis en begrip van de noodzakelijke passende onderzoeken Kan hypofyse gerelateerde dynamische functietesten uitvoeren conform binnen de instelling gebruikelijke protocollen^a Begrijpt het belang van stress schema bij glucocorticosteroiden gebruik en communiceert deze zodanig naar patiënten dat veiligheid en naleving wordt gestimuleerd^b Kan de invloed van hormoonsubstitutie op het welzijn van een patiënt herkennen en weet wanneer inbreng van andere leden van het multidisciplinaire team (MDT) nodig is Erkent de psychologische aspecten van de aandoening Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	Aanvullend op beginner Begrijpt de aard van behandeling en ziekte behandelingen die kunnen leiden tot hypopituitarisme en is in staat deze met de patiënt te bespreken Beoordeelt dynamische testresultaten, is in staat hypopituitarisme te identificeren en handelt adequaat^a Toont in staat te zijn om alle opties van hormoonsubstitutie te bespreken, inclusief productbeschikbaarheid, voordelen en potentiële bijwerkingen^{b,c,d,e} Garandeert effectieve monitoring van patiënten die hormoonsubstitutie krijgen, overeenkomstig met instellingsafhankelijke en nationale richtlijnen^{b,c,d,e} Beoordeelt controteresultaten; initieert en draagt bij aan besprekingen over passende behandeling Stimuleert actief kennis over het stress schema bij glucocorticosteroiden binnen de geselecteerde patiëntengroep en verifieert inzicht en naleving^b Toont kennis van op evidence-based practice, actueel onderzoek en ontwikkelingen in hypofysaire zorg Heeft kennis van actuele klinische onderzoeken en verwijzingstrajecten Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	Aanvullend op beginner en gevorderde Toont uitgebreide kennis van het ziekteproces en kan biochemische resultaten en scans evalueren Toont gevorderde communicatievaardigheden om complexe informatie met patiënten te delen met betrekking tot risico's en voordelen van chirurgische, medische en radiotherapeutische behandelingsopties Ontwerpt, implementeert en evalueert regelmatig het zorgpad van de individueel patiënt Kan dynamische testresultaten analyseren en medicatie voorschrijven zo nodig, en weet wanneer medisch advies noodzakelijk is^a Interpreteert controteresultaten en adviseert over verandering of aanpassingen in behandelingen Neemt actief deel aan MDT-besprekingen over complexe patiënten en hun behandeling Identificeert patiënten met een verhoogd risico en ontwikkelt sterke strategieën om veiligheid en naleving te realiseren bij de voorgeschreven substituties^b Onderhoudt verbinding met relevante ondersteuningsgroepen voor patiënten, deelt deskundigheid en werkt samen met de bredere gemeenschap Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers

^aCompetentie dynamische endocriene functietesten.^bCompetentie corticosteroiden substitutietherapie voor aandoeningen aan de hypofyse en bijniere.^cCompetentie groeiarmoonddeficiëntie.^dCompetentie hypogonadisme.^eCompetentie schildklier-aandoeningen.

Competentie 9 Osteoporose.

	Gevorderde	Expert
Beginner	Aanvullend op beginner	Aanvullend op beginner en gevorderde
• Toont inzicht in de mechanismen/ziekteprocessen die osteoporose kunnen veroorzaken of bijdragen aan de ontwikkeling van osteoporose	• Begrijpt hoe osteoporose zich ontwikkelt en is in staat om individuele gevolgen met de patiënten te bespreken	• Ontwikkelt en biedt door verpleegkundigen geleide osteoporose zorg
• Heeft kennis en inzicht in nationale richtlijnen voor osteoporose	• Toont in staat te zijn om een passende behandeling te selecteren en te starten overeenkomstig met instellingsafhankelijke en nationale protocollen	• Is in staat osteopenie/osteoporose te diagnosticeren door toepassing van uitgebreide kennis van radiologische en biochemische onderzoeken
• Kent passende behandelingsmogelijkheden en is in staat deze aan de patiënt uit te leggen	• Bespreekt met patiënten de voordelen en mogelijke nadelen van alle behandelingsopties	• Neemt actief deel aan MDT-besprekingen over individuele behandeling van patiënten
• Herkent de invloed van de diagnose op patiënten en dat individuele leefstijlkeuzes invloed kunnen hebben op botten	• Toont effectieve monitoring van patiënten, aanvragen van absorptometrische botdichtheidsmetingen (dual energy x-ray absorptiometry (DEXA) scans) en biochemische botmarkers, overeenkomstig met instellingsafhankelijke en nationale richtlijnen.	• Ontwerpt, implementeert en evalueert regelmatig geïndividualiseerde klinische zorgpaden voor patiënten, inclusief het voorschrijven, waarbij gebruik gemaakt wordt van relevant actueel onderzoek
• Biedt toegang tot verdere ondersteuning indien nodig i.v. ondersteuningsgroepen voor patiënten, psychologische ondersteuning	• Interpreteert controteresultaten en adviseert over verandering of aanpassingen in behandelingen	• Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren
• Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	• Stimuleert leefstijlveranderingen die een positieve invloed hebben op gezondheid en botsterkte	• Neemt deel aan onderzoek gerelateerde activiteiten zodat evidence-based practice gebruikt kan worden om de zorg te verbeteren
	• Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie	• Onderhoudt verbinding met relevante ondersteuningsgroepen voor patiënten, deelt deskundigheid en werkt samen met de bredere gemeenschap
	• Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	• Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie
		• Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers ten aanzien van deze competentie

Competentie 10 Polycysteus-ovariumsyndroom (PCOS).

	Gevorderde	Expert
	Aanvullend op beginner	Aanvullend op beginner en gevorderde
Beginner	Begrijpt de pathofysiologie van polycysteus-ovariumsyndroom inclusief manifestaties, symptomen en diagnose en is in staat dit aan de patiënt uit te leggen Toont kennis en inzicht te hebben in de passende diagnostische onderzoeken en behandelingsmogelijkheden, en is in staat deze uit te leggen aan de patiënt Erkent de functie van patiënten ondersteunende diensten en kan de patiënt begeleiden bij de toegang tot deze diensten Erkent de psychologische aspecten van de aandoening en biedt toegang tot verdere ondersteuning indien nodig Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	Ontwikkelt door verpleegkundigen geleide zorg voor onderzoek, behandeling en monitoring van patiënten met polycysteus-ovariumsyndroom Is in staat PCOS te diagnosticeren door toepassing van uitgebreide kennis van radiologische en biochemische onderzoeken Accepteert rechtstreekse doorverwijzingen van andere specialisten conform instellingsafhankelijke richtlijnen en protocollen Beoordeelt de effectiviteit van de behandeling inclusief manifestaties, symptomen en biochemische respons Onderhoudt verbinding met relevante ondersteuningsgroepen voor patiënten, deelt deskundigheid en werkt samen met de bredere gemeenschap Evalueert zorgverlening door evaluatie en onderzoek Ontwikkelt een best practice-based werkwijze door middel van leiderschap, advies en observatie Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren, waarbij onderzoek en evidence-based practice worden geïntegreerd Neemt verantwoordelijkheid om instellingsbeleid en nationaal beleid te integreren Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers
	Vraagt passende onderzoeken aan, herkent afwijkende resultaten en handelt adequaat Biedt aandoening-specifieke voorlichting aan de patiënt over de langtermijneffecten van de diagnose en behandeling Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie Stimuleert leefstijlveranderingen die een positieve invloed hebben op PCOS symptomen Biedt informatie betreffende niet-medische behandelingsopties, bijv. laser/elektrolyse Heeft kennis van actuele klinische onderzoeken en verwijzingstrajecten Biedt training en ondersteuning aan collega's binnen het bredere ziekenhuissteam en de eerstelijnszorg Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	

Endocrine Connections

Competentie 11 Corticosteroiden substitutietherapie voor aandoeningen aan de hypofyse en bijhieren.

	Gevorderde	Expert
Beginner	Aanvullend op beginner	Aanvullend op beginner en gevorderde
Begrijpt de pathofysiologie van stoornissen in de hypothalamus-hypofyse-bijnier-as (HPA), inclusief manifestaties, symptomen en diagnose Heeft kennis van endocriene stoornissen die corticosteroiden substituties vereisen Kent en begrijpt de onderzoeken die nodig zijn om bijnierschorsinsufficiëntie te herkennen^a Kan uitleggen wat de redenen zijn voor het innemen en de consequenties van het niet innemen van corticosteroiden Begrijpt het belang van stressschema bij glucocorticosteroiden gebruik en communiceert deze zodanig naar patiënten dat veiligheid en naleving wordt gestimuleerd Kan de patiënt trainen in het toepassen van passende noodbehandelingen, en hun kennis en begripniveau inschatten Leert de patiënt te herkennen wanneer contact opgenomen moet worden met medische hulp in geval van ziekte Erkent de psychologische aspecten van de aandoening Erkent de functie van patiënten ondersteunende diensten en kan de patiënt begeleiden bij de toegang tot deze diensten Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning Informeert en onderwijst de patiënt over het belang van SOS kaart en/of medaillon Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	Herkent afwijkende testresultaten en rapporteert aan senior medewerkers waar nodig^a Kan onderscheid maken tussen primaire en secundaire bijnierschorsinsufficiëntie en kan dit aan de patiënt uitleggen^b Stimuleert de patiënt om zelfmanagement toe te passen bij dagelijkse inname van corticosteroiden en in geval van ziekte extra volgens stress schema Kan complexe substitutie therapieën bespreken en uitleggen Informeert de patiënt over potentiële bijwerkingen van over of onder suppletie en wanneer patiënten contact op moeten nemen Adviseert en geeft voorlichting over leefstijl in relatie tot corticosteroiden substituties Integreert onderzoek en evidence-based practice in de klinische zorgverlening Heeft kennis van actuele klinische onderzoeken en verwijzingstrajecten Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie Biedt ondersteuning aan collega's in de eerstelijns- en tweedelijnszorg Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	Kan onderzoeksresultaten interpreteren, en klinische en medicamenteuze besluiten nemen met betrekking tot de behandeling^a Is in staat om de effectiviteit van de behandeling te beoordelen inclusief manifestaties, symptomen en biochemische controle Initieert aanvullende noodzakelijke biochemische en radiologische onderzoeken^a Ontwikkelt en biedt door verpleegkundigen geleide zorg in het kader van corticosteroiden substitutie Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie Neemt verantwoordelijkheid om instellingsbeleid en nationaal beleid te integreren Onderhoudt verbinding met relevante ondersteuningsgroepen voor patiënten, deelt deskundigheid en werkt samen met de bredere gemeenschap Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers

^aCompetentie dynamische endocriene functietesten.^bCompetentie hypopituitarisme.

Competentie 12 Schildklieraandoeningen

	Gevorderde	Expert
	Aanvullend op beginner	Aanvullend op beginner en gevorderde
Beginner	• Toont kennis van schildklierfunctietesten met betrekking tot de normale en afwijkende schildklierfunctie • Kan in simpele bewoordingen de anatomie en fysiologie van de schildklier aan de patiënt uitleggen • Kan uitleggen wat de redenen zijn voor het innemen en de consequenties van het niet innemen van schildklier medicatie • Is in staat om potentiële bijwerkingen van medicatie uit te leggen en de passende handelingen als deze optreden • Herkent wanneer symptomen van de patiënt moeten worden besproken met meer ervaren verpleegkundigen of medisch specialist(en) • Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning • Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	• Voert een grondig onderzoek uit om de oorzaak van schildklieraandoeningen te identificeren en diagnosticeren • Is in staat om een vergrootte schildklier, schildkliernoduli en -cysten te identificeren • Regelt passende onderzoeken en is in staat om de resultaten te interpreteren voordat een klinisch behandelplan wordt ontwikkeld • Kan beoordelen of een patiënt met een subklinisch aandoening behandeling nodig heeft • Schrijft passende medicatie voor bij hyper- of hypothyreoïdie en monitort het effect van • Kan de behandeling van schildklierkanker uitleggen die passend is voor het zorgpad van de individuele patiënt • Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers • Ontwikkelt, implementeert, evalueert en beoordeelt klinische richtlijnen/standaardprocedures in relatie tot gespecialiseerde verpleegkundige zorg bij patiënten met schildklieraandoeningen • Identificeert tekortkomingen in de zorgverlening en ontwikkelt strategieën om deze te verbeteren • Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie
	• Herkent hyperthyreoïdie en hypothyreoïdie in resultaten van schildklier functietesten • Is in staat symptomen van schildklier dysfuncties te herkennen door afname van klinische voorgeschiedenis en wanneer dit wordt gemeld door de patiënt • Herkent schildklier functieresultaten die een subklinische aandoening aantonen en bespreekt deze individuele patiënten met senior medewerkers • Kan aan de patiënt opties uitleggen voor definitieve behandeling, inclusief potentiële voordelen, bijwerkingen en complicaties • Kan wijzigingen aanbrengen in doseringen of schildklier substitutie voorschrijven conform instellingsafhankelijke richtlijnen • Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie • Heeft kennis van actuele klinische onderzoeken en verwijzingstrajecten • Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	

Competentie 13 Transitie van kinder- naar volwassenenzorg: deze competentie heeft betrekking op adolescenten (16+) die overgaan van de kindergeneeskunde naar endocriene zorg voor volwassenen.

	Gevorderde	Expert
Beginner	Aanvullend op beginner	Aanvullend op beginner en gevorderde
Toont inzicht in de anatomie, fysiologie en normale werking van het endocriene systeem Toont inzicht in de veranderende behoeften van adolescenten en jongvolwassenen met endocriene aandoeningen Begrijpt hoe de fysieke en psychologische ontwikkeling van een individu naleving kan beïnvloeden Heeft kennis van de psychologische invloed van de endocriene aandoening Erkent wanneer aanvullend advies en ondersteuning nodig is van het team van de kindergeneeskunde en weet hoe relevante medewerkers bereikt kunnen worden Neemt relevant beleid, protocollen en richtlijnen voor gedeelde zorg in acht Ondersteunt patiënt en familie door te luisteren naar hun zorgen, en biedt indien nodig toegang tot extra ondersteuning Documenteert nauwkeurig en communiceert met leden van het bredere team	Toont inzicht in hoe endocriene aandoeningen veranderen tijdens adolescentie Toont inzicht in hoe de stadia van puberale ontwikkeling de voorbereiding van dynamische testen en het interpreteren van resultaten kan beïnvloeden^a Is in staat de behandeling van endocriene aandoeningen op een passende manier uit te leggen aan patiënten in de transitiefase en hun familie^{b,c,d,e,f,g,h} Ontwikkelt een samenwerkingsrelatie met het endocriene kindergeneeskunde team Integreert onderzoek en evidence-based practice in de klinische zorgverlening Herkent aandoening-specifieke psychologische klachten en biedt ondersteuning aan patiënt en familie Gedraagt zich als rolmodel voor beginnende medewerkers	Identificeert tekortkomingen en zorgt voor noodzakelijke ontwikkelingen in de zorgverlening en de zorgpaden Benut gevorderde communicatievaardigheden om educatiestrategieën te ontwikkelen die jongeren betrekken en stimuleren in zelfmanagement van eigen gezondheid en welzijn Neemt verantwoordelijkheid om instellingsbeleid en nationaal beleid te integreren Ontwikkelt geavanceerde werkwijzen door leiderschap, advies en observatie Ondersteunt, traint en beoordeelt beginnende medewerkers

^aCompetentie dynamische endocriene functietesten.

^bCompetentie groeihormoondeficiëntie.

^cCompetentie hypogonadisme.

^dCompetentie hypopituitarisme.

^eCompetentie schildklier-aandoeningen.

^fCompetentie corticosteroiden substitutietherapie voor aandoeningen aan de hypofyse en bijhoren.

^gCompetentie syndroom van Cushing.

^hPolycysteus-ovariumsyndroom (PCOS).

Bronnen

De primaire bron van dit document is *“Competences: an integrated career and competency framework for children’s endocrine nurse specialists (11)”*.

Auteurs

V Kieffer, K Davies, C Gibson, M Middleton, J Munday, S Shalet, L Shepherd and P Yeoh hebben allen gelijkwaardig bijgedragen aan dit werk.

Dankbetuigingen

De auteurs willen graag iedereen bedanken die de ontwikkeling van dit competentieprofiel hebben ondersteund. Zij zijn dankbaar voor de ondersteuning van de Society for Endocrinology en de onschatbare waarde van de hulp van Julie Cragg, Tracey Curtis, Rachel Austin en Nicci Komlosy. Zij bedanken K Davies, hoofdauteur van de uitgave in 2008 door de Royal College of Nursing, *Competencies: An integrated career and competency framework for children’s endocrine nurse specialists* (nu herzien als referentie (11)) voor haar toestemming om haar werk te gebruiken als basis voor deze competenties.

Leden van de werkgroep en adviseurs:

Voorzitter: V Kieffer MA BSc (Hons) RGN Nurse Independent Prescriber, Endocrine Nurse Specialist, Leicester Royal Infirmary.

Leden in alfabetische volgorde:

K Davies RN (Child) DipHE BSc (Hons) MSc, Clinical Nurse Specialist in

Endocrinology, Great Ormond Street Hospital for Children NHS Trust, Londen.

C Gibson BSc (Hons) RGN Nurse Independent Prescriber, Endocrine Specialist Nurse, Manchester Royal Infirmary.

M Middleton RGN Endocrine Specialist Nurse, Aberdeen Royal Infirmary.

J Munday RGN RSCN BSc (Hons) Nurse Independent Prescriber, Lead Nurse Endocrinology, Queen Alexandra Hospital, Portsmouth.

S Shalet BSc (Hons) RN (Adult) MSc PGC Education Nurse Independent Prescriber, Endocrine Specialist Nurse, Salford Royal Hospitals Foundation Trust.

L Shepherd MSc BSc (Hons) DipHE RN (Adult) Nurse Independent Prescriber, Endocrinology ANP, Heart of England NHS Foundation Trust.

P Yeoh RGN BSc MSc Nurse Independent Prescriber, Consultant Nurse in Endocrinology, The London Clinic.

Society for Endocrinology juridische disclaimer:

The Society for Endocrinology heeft het auteursrechtelijke eigendom van dit document. Alle correspondentie richten aan Society for Endocrinology 22 Apex Court, Woodlands Bradley Stoke, Bristol BS32 4JT, VK; info@endocrinology.org. Deze publicatie bevat informatie, advies en begeleiding voor hen die in het endocriene werkveld actief zijn. Het is beoogd voor gebruik binnen het Verenigd Koninkrijk; lezers dienen zich te realiseren dat de zorgpraktijk van land tot land verschilt. De informatie in deze uitgave stamt van professionele bronnen, maar nauwkeurigheid is niet gegarandeerd. Hoewel alle mogelijke inspanningen zijn geleverd om te waarborgen

dat de Society for Endocrinology nauwkeurige en deskundige informatie en begeleiding biedt, is het onmogelijk alle omstandigheden te voorzien waarin deze kan worden gebruikt. Dienovereenkomstig aanvaardt, voor zover wettelijk toegestaan, de Society for Endocrinology generlei aansprakelijkheid voor enige verliezen of (vermeende) schade aan personen of organisaties die direct of indirect voortvloeien uit de al dan niet opgenomen inhoud van deze informatie en begeleiding.

Revisie

Een revisie zal plaatsvinden drie jaar na datum van publicatie.

Referenties

- 1 Roach S. In *The Human Act of Caring: A Blueprint for the Health Profession*, revised edition. Ottawa, Canada: Canadian Hospital Association Press, 1992.
- 2 Carraccio C, Wolfsthal SD, Englander R, Ferentz K & Martin C. Shifting paradigms: from Flexner to competencies. *Academic Medicine* 2002 **77** 361–367. (doi:10.1097/00001888-200205000-00003)
- 3 Department of Health. In *Modernising Nursing Careers: Setting the Direction*. London, UK: Department of Health (available at: http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20130107105354/http://www.dh.gov.uk/prod_consum_dh/groups/dh_digitalassets/@dh/@en/documents/digitalasset/dh_4138757.pdf), 2006.
- 4 Society for Endocrinology. In *Competency Framework for Adult Endocrine Nursing*. Bristol, UK: Society for Endocrinology (available at: <http://www.endocrinology.org/endocrinenurse/docs/CompetencyFrameworkForAdultEndocrineNursing.pdf>), 2013.
- 5 Benner P. From novice to expert. *American Journal of Nursing* 1982 **82** 402–407.
- 6 Benner P. In *From Novice to Expert*, Commemorative edition. Upper Saddle River, NJ, USA: Prentice Hall, 2001.
- 7 Benner P. Using the Dreyfus model of skill acquisition to describe and interpret skill acquisition and clinical judgment in nursing practice and education. *Bulletin of Science, Technology & Society* 2004 **24** 188–199. (doi:10.1177/0270467604265061)
- 8 UK Central Council for Nursing, Midwifery and Health Visiting. In *Code of Professional Conduct*. London, UK: UK Central Council for Nursing, Midwifery and Health Visiting (available at: <http://www.nmc-uk.org/Documents/Archived%20Publications/UKCC%20Archived%20Publications/Code%20of%20Professional%20Conduct%20June%201992.PDF>), 1992.
- 9 Nursing and Midwifery Council. In *The Code: Standards of Conduct, Performance and Ethics for Nurses and Midwives*. London, UK: Nursing and Midwifery Council (available at: <http://www.nmc-uk.org/Documents/Standards/The-code-A4-20100406.pdf>), 2008.
- 10 Royal College of Nursing. In *Advanced Nurse Practitioners: An RCN Guide to Advanced Nursing Practice, Advanced Nurse Practitioners and Programme Accreditation*. London: RCN (available at: http://www.rcn.org.uk/_data/assets/pdf_file/0003/146478/003207.pdf), 2012.
- 11 Royal College of Nursing. In *Competences: An Integrated Career and Competency Framework for Children’s Endocrine Nurse Specialists*. London, UK: Royal College of Nursing (available at: http://www.rcn.org.uk/_data/assets/pdf_file/0006/544704/003_264.pdf), 2013.

In definitieve versie ontvangen op 17 december 2014

Geaccepteerd 17 december 2014

